

Til lovforslag nr. L 177. Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 8. maj 1996

Betænkning

over

Forslag til lov om tandplejere

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til sundhedsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Nogle af udvalgets spørgsmål og sundhedsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og mundtlige henvendelser fra:

Bendix, Grete, Spøttrup,
Dansk Tandlægeforening,
Dansk Tandplejerforening,
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Kø-
benhavns Universitet,
diverse tandlæger,
HK-Kommunal,
Jørgensen, Alice, Århus,
Pagh, Thygesen & Werlauff,
Tandlægerne Nye Landsforening og
Tandlægeskolen i København.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Det Radikale Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Flertallet forudsætter herved, at sundhedsministeren ved udnyttelse af bemyndigelsen i lovforslagets § 7, stk. 3, fastsætter nærmere regler om tandplejernes virksomhedsområde, og at der herunder foretages en nærmere beskrivelse af de tilfælde, hvor tandplejeren skal henvise patienten til behandling hos en tandlæge. Det forudsættes i denne forbindelse, at sundhedsministerens fastsættelse af reglerne sker efter forudgående inddragelse af de berør-

te organisationer, bl.a. ved at Sundhedsstyrelsen indkalder organisationerne til en drøftelse af reglerens udformning.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 2. behandling. Mindretallet vil stille ændringsforslag til 2. behandling uden for betænkningen.

Mindretallet beklager, at regeringen ikke har formået at fremme et konstruktivt samarbejde mellem tandlæger og tandplejere med henblik på en forbedret forebyggelsesindsats på tandplejeområdet. I stedet ser mindretallet regeringens indsats som et knæfald for et ideologisk betinget ønske om at etablere flere selvstændige private forretningsenheder inden for sundhedsområdet uden hensyn til sundhedsmæssige overvejelser.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Fremskridtspartiet ønsker størst mulig liberalisering. Men når det handler om det sundhedsmæssige, er Fremskridtspartiet sig også sit ansvar bevidst med hensyn til befolkningens sundhedstilstand.

Fremskridtspartiet har samme betænkneligheder som visse organisationer, heriblandt Dansk Tandlægeforening. Det vil sige, at Fremskridtspartiet er betænkelig ved, at lovforslaget negligerer betydningen af offentlige autorisationer.

Med det foreliggende lovforslag vil forbrugerne helt naturligt antage, at den nye autoriserede gruppe af tandplejere er lige så kvalificeret som andre grupper i samfundet, som har modtaget autorisation.

Det, der også kan bekymre Fremskridtspartiet, er tandplejernes uddannelse, selv om denne er udvidet til 2 1/2 år. Fremskridtspartiet er ikke af den opfattelse, at tandplejere er i stand til at vurdere, hvor grænsen for deres kompetence går. Det gør således indtryk, at tandplejere selv i deres henvendelse til ministeren har gjort opmærksom på, at de ikke er vidende om egen kompetenceafgrænsning. Derfor kan det grænse sig til faglig uforsvarlighed at overlade selv en del af diagnosticeringen og behandlingsplanlægningen til tandplejere på baggrund af beskrivelser fra Sundhedsstyrelsen.

En skelnen mellem sund og rask, som Sundhedsstyrelsen mener, at tandplejere kan foretage, forudsætter efter Fremskridtspartiets opfattelse en omfattende medicinsk og biologisk viden, som alle relevante faglige institutioner har påpeget ikke nås gennem de foreslåede ændringer af uddannelsen.

Fremskridtspartiets betænkeligheder går som nævnt på, at det bliver svært for tandplejere at sondre. Mindretallet er betænkelige ved deres diagnosticering og behandlingsplanlægning.

Fremskridtspartiet understreger, at man må forholde sig til vigtigheden af, at borgerne får den bedst mulige behandling, og på tandplejerområdet opnås dette ved at bibeholde de gældende regler.

Tove Lindbo Larsen (S) nfm. Lone Møller (S) Hanne Andersen (S) Holger Graversen (S)

Jytte Wittrock (S) Jørn Jespersen (SF) Vibeke Peschardt (RV) Kjeld Rahbæk Møller (SF)

Addi Andersen (CD) Jørgen Winther (V) Mariann Fischer Boel (V) Ester Larsen (V) fmd.

Kim Mouritsen (V) Henriette Kjær (KF) Agnete Laustsen (KF) Stefan G. Rasmussen (KF)

Jan Køpke Christensen (FP)

Enhedslisten og Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til sundhedsministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål 27:

»Der ønskes en yderligere præcisering af § 7.

Må tandplejerne efter lovforslaget foretage ortodontisk behandling?

Hvilket ansvar har en tandplejer i givet fald, hvis vedkommende – uden anvisning fra en tandlæge – afbryder en igangværende tandretning?»

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Sundhedsstyrelsen, som udtaler:

»Efter det gældende regelsæt, dvs. tandlægelovens § 11 og bekendtgørelse nr. 230 af 29. april 1974 om tandplejere, § 1, kan tandlæger anvende tandplejere til indsætning og aftagning af tandreguleringsapparat. I lovforslagets § 7, stk. 2, er dette forhold medtaget som en del af tandplejerens virksomhedsområde.

Tandreguleringsbehandling i sig selv har imidlertid aldrig været og vil med lovforslaget heller ikke blive omfattet af tandplejernes virksomhedsområde, idet sådan behandling er forbeholdt tandlæger og speciallæger med deres dertil hørende ansvar i relation til tandlægeloven. Det er dermed (special-)tandlægen, der har ansvaret for tandreguleringsbehandlingen og dermed også for, hvornår tandreguleringsapparat skal indsættes eller aftages.

Dette udelukker imidlertid ikke, at tandplejeren kan medvirke i behandlingen. Når en tandplejer under udøvelse af sin virksomhed derfor indsætter eller aftager sådant apparatur, sker det i dette tilfælde som medhjælp for tandlægen.

Dette forhold er analogt til de begrænsninger, der eksisterer på virksomhedsområdet for kliniske tandteknikere.

Der er da også i lovforslagets § 7, stk. 3, indlagt en bemyndigelse hos sundhedsministeren til at fastsætte nærmere regler om tandplejernes virksomhed, herunder afgrænsningen af

tandplejernes virksomhedsområde i forhold til tandlægenes virksomhed.

Såfremt en tandplejer uden anvisning fra en tandlæge afbryder en igangværende tandretning, vil der være tale om, at tandplejeren overskrider det virksomhedsområde, der i lovforslaget er beskrevet for tandplejere med deraf følgende sanktionsmuligheder.«

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens udtalelse.

Spørgsmål 28:

»Hvordan vil ministeren eller Sundhedsstyrelsen tackle et problem, hvor en tandplejers begrænsede diagnostiske kunnen kan føre til undladelse af en nødvendig behandling?»

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Sundhedsstyrelsen, som udtaler:

»En tandplejer er ifølge lovforslagets § 10 under udøvelse af sin virksomhed forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed. Denne bestemmelse svarer i princippet til, hvad der gælder for andet autoriseret sundhedspersonale.

I lovforslagets § 15 sanktioneres grovere eller gentagne overtrædelser af bestemmelsen i § 10.

Den sundhedsfaglige virksomhed af tandplejere vil – igennem lovforslagets autorisationsordning – i lighed med øvrige autoriserede personer inden for Sundhedsvæsenets Patientklagenævns virksomhed.«

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens udtalelse.

Spørgsmål 44:

»Udvalget anmoder om ministerens kommentar til henvendelsen af 24. april 1996 fra Dansk Tandlægeforening vedrørende ovenstående lovforslag, jf. bilag 62.«

Svar:

Dansk Tandlægeforening og Tandlægenes Nye Landsforening har i henvendelse af 24. april 1996 til Sundhedsudvalget anført, at foreningerne, såfremt Folketinget ønsker at vedtage L 177, gerne ser, at der iværksættes et udvalgsarbejde, der skal sikre, at det overordnede behandlingsmæssige ansvar for patienterne er tandlægens, samt at dette udvalgsarbejde bør resultere i forslag til en fagligt forsvarlig beskrivelse af det diagnostiske ansvars og kompetencens placering. De to foreninger understreger derudover vigtigheden af, at samarbejdet mellem tandplejerne og tandlægerne foregår formaliseret, således at de positive resultater og erfaringer fra det allerede etablerede teamsamarbejde ikke sættes over styr.

For så vidt angår det behandlingsmæssige ansvar, skal jeg med henvisning til min besvarelse af spørgsmål 32 bemærke, at tandplejerne med lovforslaget netop forpligtes til, i lighed med hvad der gælder for andet autoriseret sundhedspersonale, at udvise omhu og samvittighedsfuldhed i deres virke som tandplejere. Efter lovforslaget vil selvstændigt praktiserende tandplejere derfor være selvstændigt ansvarlige for de undersøgelser og behandlinger, som de iværksætter, mens tandlægerne naturligvis er ansvarlige for egne behandlinger. Da det behandlingsmæssige ansvar således er knyttet til selve behandlingen, vil det efter min opfattelse være u hensigtsmæssigt at tillægge tandlægen et overordnet behandlingsmæssigt ansvar for patienterne.

For så vidt angår ansvaret i forbindelse med henvisninger fra tandplejer til tandlæge, er det i besvarelsen af spørgsmål 32 anført, at tandplejerne ikke har ansvar for diagnosticering af tilstande, som ligger uden for deres autorisationsområde, men at de med den nye tandplejeruddannelse vil blive trænet i at identificere tilstande, som afviger fra det normale, og som ligger uden for deres autorisationsområde, således at de i medfør af deres autorisation kan stilles til ansvar, såfremt patienter med et be-

hov for tandlægebehandling ikke henvises her til i forbindelse med en undersøgelse hos en tandplejer.

Det skal vedrørende samarbejdet mellem tandlægerne og tandplejerne bemærkes, at der i lovforslagets § 7, stk. 3, er indlagt en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om tandplejernes virksomhed, herunder om afgrænsningen af tandplejernes virksomhedsområde i forhold til tandlægenes virksomhed og en nærmere beskrivelse af de tilfælde, hvor tandplejeren skal henvise patienten til behandling hos en tandlæge. Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at fastsættelsen af de nærmere regler om det behandlingsmæssige samspil mellem tandplejere og tandlæger efter § 7, stk. 3, vil ske efter forudgående inddragelse af de berørte organisationer, herunder de to tandlægeforeninger.

Spørgsmål 45:

»Kan ministeren bekræfte, at man nu i forsøgsordningen som selvstændig tandplejer gennem et samarbejde med en tandlæge kan oppebære indirekte tilskud fra Sygesikringen?»

Svar:

Tandplejerne i de gældende forsøgsordninger har i henhold til § 11 a i lov om tandlæger fået tillagt en selvstændig kompetence til at virke uden instruktion og tilsyn fra en tandlæge inden for et af Sundhedsstyrelsen nærmere afgrænset virksomhedsområde.

Sundhedsministeriet har i den forbindelse gjort de pågældende opmærksom på, at der ikke efter de gældende regler kan ydes tilskud til de pågældendes tandplejerklinik, og at der ikke kan påregnes særoverenskomst vedrørende denne virksomhed.

Jeg vil således gerne understrege, at den offentlige sygesikring ikke må yde tilskud til de pågældendes virke som selvstændig tandplejer hverken direkte eller indirekte.